

มาเรียนรู้สัญญา: FIDIC สัญญาที่เป็นธรรม

นพดล ใจซื่อ
อุปนายกวิชาการ
สมาคมวิศวกรที่ปรึกษาแห่งประเทศไทย

1) เกี่ยวกับ FIDIC

ก่อตั้ง 22 July 1913, HQ is in Geneva.

Fédération Internationale Des Ingénieurs-
Conseils (International Federation of Consulting
Engineers)

The Global Voice of Consulting Engineers,
Global Value: Quality – Integrity – Sustainability

President, Anthony Barry

CEO, Nelson Ogunshakin

**FIDIC มีสมาชิก กว่า 1.5 ล้านคน ใน 10x
ประเทศ (1 สมาคม ในแต่ละประเทศ)**

2) GROUPS OF MEMBER ASSOCIATIONS

กลุ่มสมาคมที่เป็นสมาชิก FIDIC			
AFRICA GAMA	The FIDIC Group of African Member Associations (GAMA) http://www.fidic.org/gama		
ASIA PACIFIC ASPAC	Asia-Pacific Group http://www.fidic.org/fepac		
สหพันธ์ความร่วมมือในภูมิภาค (Regional Federations)			
AMERICAS FEPAC	The Pan-American Federation of Consultants (FEPAC)		
EUROPE EFCA	The European Federation of Engineering Consultancy Associations (EFCA)		

3) แบบสัญญามาตรฐาน FIDIC

งานก่อสร้าง ออกแบบโดยผู้ว่าจ้าง (สีแดง)

ออกแบบรวมก่อสร้าง (สีเหลือง)

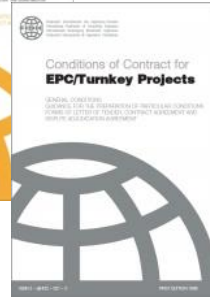
EPC/Turnkey (สีเงิน)

สีแดง (4th Ed. 1987)

สีเหลือง (1987)

สีส้ม (1995)

2017e

4) แบบสัญญามาตรฐาน FIDIC ที่เหมาะกับลักษณะโครงการ

2017 Update – Which forms of contract will most suite for the Project?

Flexible Suite of Standard Forms of Contract

- the **“contract of choice”**
- Update **New!** (5-6 Dec. 2017)

FIDIC's new 2017 conditions of contract

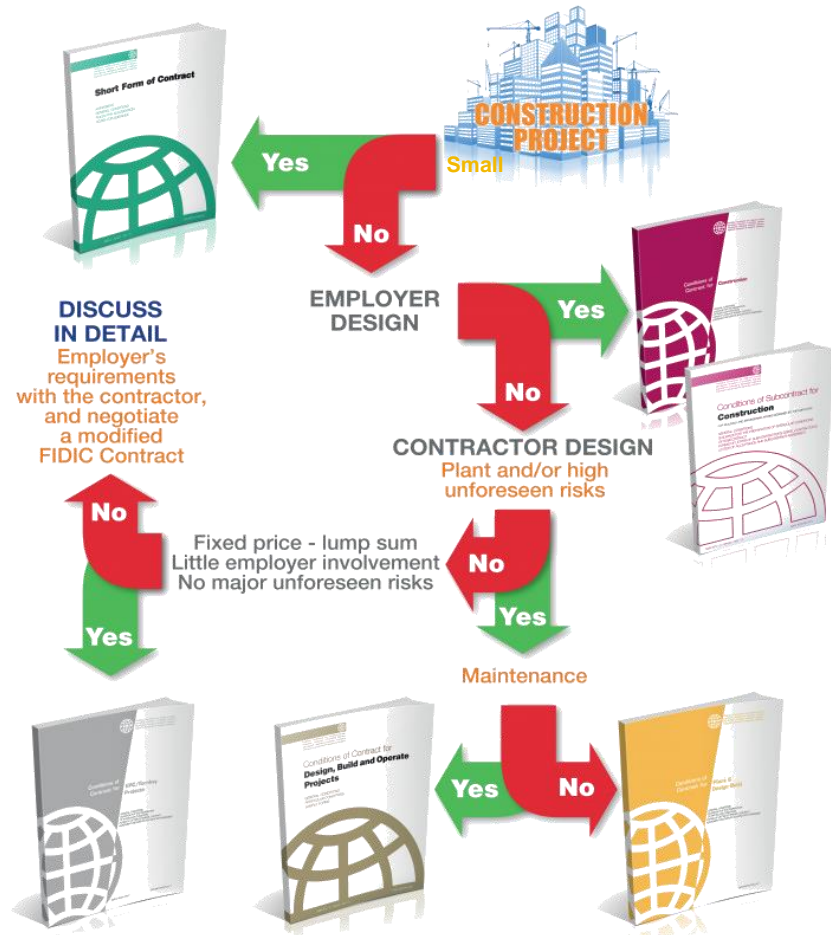
replace the renowned FIDIC 1999

Suite of Contracts

Cl. 3.7 | Cl. 20 | Cl. 8.3 | Cl. 20.2 | Cl. 21

New Cl. 21 Constitution of the DAAB

“Dispute Avoidance/Adjudication Board”

5) ลักษณะแบบสัญญามาตรฐานสากล FIDIC CONTRACTS (ที่เป็นที่ยอมรับและถูกใช้ในอุตสาหกรรมก่อสร้างทั่วโลก)

1. สัญญา FIDIC มีรายละเอียด ความชัดเจน เชื่อมโยง มีความยืดหยุ่น และลักษณะเด่นของสัญญา FIDIC GCC
2. โครงสร้างเอกสารสัญญาเป็นระบบ (Well-structured)
3. มีความครบถ้วน หากพบข้อขัดแย้ง ต้องมีการตีความ โดยวิศวกร (the Engineer)
4. บทบาทหน้าที่ของวิศวกรในการบริหารสัญญา (Duty) ถูกกำหนดไว้โดยละเอียด พร้อมกรอบระยะเวลาที่จำกัด (Time limits)
5. มีลำดับขั้นตอนระยะเวลากำหนดโดยตลอดในการดำเนินงานก่อสร้างให้มีประสิทธิภาพ

- standardized terminology
- user-friendly
- emphasized impartial role of the Engineer
- harmonized

6) ลักษณะเด่นของแบบสัญญามาตรฐานสากล FIDIC

- มีความสอดคล้องกัน ที่อิงระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร (Civil Law) และกฎหมายตามจารีตประเพณี (Common Law)
- ความครอบคลุมการใช้กว้างขวาง (เป็นที่ยอมรับในอุตสาหกรรมก่อสร้างของนานาประเทศ)
- มีขั้นตอนการจัดการที่ช่วยแก้ปัญหาค่าเงินล่าช้า (Typical Sequence of Events – Payment)
- มีกำหนดบทบาทของวิศวกรชัดเจน
- สามารถอ้างอิงข้อกำหนดต่าง ๆ ได้ตรงประเด็น
- มีการกำหนดกระบวนการระงับข้อพิพาทที่มีประสิทธิภาพ
- การผนวกแนวทางที่เป็น Best Practice เช่น ทั้ง 2 ฝ่ายสามารถขอให้อีกฝ่ายย้ายบุคคลที่มีส่วนร่วมในการจัดโอง การทุจริตและการปฏิบัติที่คล้ายคลึงกัน (ข้อย่อย 2.3 และ 6.9) และการเพิ่มการจัดโอง / การทุจริต ฯลฯ สามารถถูกยกขึ้นเป็นเหตุในการเลิกสัญญาจ้าง ข้อ 15 และ 16 (แทนการใช้ข้อความเกี่ยวกับการให้สินบนที่จำกัดมากขึ้น)
- การมี “วิศวกรเป็นที่ปรึกษา” ตั้งแต่เริ่มการริเริ่มโครงการเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง

7) ยุติธรรมและสมดุลในการจัดสรรความเสี่ยง

- FIDIC มีวิธีการที่**ยุติธรรมและสมดุลในการจัดสรรความเสี่ยง** (Risk Allocation) ทั้ง RB & YB (ส่วน SB จะค่อนข้างแตกต่างกัน) ที่ได้รับการเน้นย้ำอย่างยิ่งใน Version 2017 เช่น การเพิ่มจำนวนสิทธิและการผูกพันต่อกันและกัน

ตัวอย่าง เช่น Sub-clause 1.13

- ✓ ทั้งผู้รับจ้างและผู้ว่าจ้างมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายที่บังคับใช้ทั้งหมด
- ✓ ผู้รับจ้างอยู่ภายใต้ภาระหน้าที่ในการช่วยเหลือผู้ว่าจ้างในการขอรับใบอนุญาต ฯลฯ (ข้อย่อย 1.13(c))
 - สะท้อนถึงการผูกพันของผู้ว่าจ้างที่กำหนดไว้ภายใต้สัญญา ข้อย่อย 2.2;
- ✓ หากมีการไม่ปฏิบัติตามข้อ 1.13 การชดเชยค่าเสียหายจากผู้ว่าจ้างให้แก่ผู้รับเหมาและจากผู้รับเหมาถึงผู้ว่าจ้างจะไม่ถูกนำมาใช้ (เป็นความล้มเหลวจากการไม่ให้ความช่วยเหลือข้างต้นนั้น)

การผูกพันในข้อย่อย 6.3 จะต้องไม่ดึงตัวพนักงานระหว่างกัน (ซึ่งกันและกัน)

ทั้ง 2 ฝ่ายต้องแจ้งเตือนล่วงหน้าเมื่อพบสิ่งที่น่าจะทำให้เกิดความล่าช้า/ค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม/ปัญหาต่อประสิทธิภาพของการดำเนินการก่อสร้าง (ข้อย่อย 8.4)

กระบวนการจัดการกับข้อเรียกร้องของทั้งผู้ว่าจ้างและผู้รับเหมา (Cl. 20) เพิ่มให้ต้องแนะนำแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันให้ต้องดำเนินการในรายละเอียดเพิ่มเติม

8) โครงสร้างเอกสารสัญญาก่อสร้างมาตรฐานสากล FIDIC

1. ข้อตกลงที่มีการลงนาม (Signed Agreement)
2. หนังสือตอบรับของผู้ว่าจ้าง (Letter of Acceptance)
3. หนังสือเสนอราคาของผู้รับจ้างรวมทั้งภาคผนวก (Letter of Tender + the Appendix)
4. เงื่อนไขทั่วไป (General Conditions)
5. เงื่อนไขเฉพาะ (Particular Conditions)
6. หนังสือชี้แจงการประกวดราคา (ออกในช่วงประกวดราคา)
และ/หรือ รายการต่อรองแก้ไขเพิ่มเติมก่อนทำสัญญา
7. เอกสารทางเทคนิคของสัญญา (แบบ ข้อกำหนดทางเทคนิค
บัญชีแสดงปริมาณและราคา ความต้องการของผู้ว่าจ้าง ฯลฯ)

9) โครงสร้างและองค์ประกอบแบบสัญญาสากล CONDITIONS OF CONTRACT FOR CONSTRUCTION

1. เงื่อนไขทั่วไป (General Conditions, GC)
2. แนวทางการจัดเตรียมเงื่อนไขเฉพาะ (Guidance for preparation)
Particular Conditions: Part A – Contract Data and Annexes; Part B – Special Provisions)
3. แบบฟอร์มหลักต่าง ๆ ได้แก่
หนังสือเสนอราคา (Letter of Tender) และหนังสือตอบรับข้อเสนอ (Acceptance)
ข้อตกลง (Contract Agreement) และ ข้อตกลงการวินิจฉัยระดับข้อพิพาท
(Dispute Adjudication/Avoidance Agreement)

➤ **เงื่อนไขทั่วไป → ไม่แนะนำให้แก้ไข/เปลี่ยนแปลง**

ถือเป็นการฝ่าฝืน/ละเมิดต่อลิขสิทธิ์ของ FIDIC Org. รวมถึงภาคผนวกของเอกสารประกวดราคา (Appendix to Tender) ซึ่งระบุรายละเอียดของข้อมูลที่จำเป็น

➤ **การแก้ไขใด ๆ เป็นการจำเพาะ (ที่ต่างไปจาก General Conditions, GC)**

➔ **ควรต้องระบุ/กำหนดไว้ใน “เงื่อนไขเฉพาะ**
(Particular Conditions and/or special provisions)

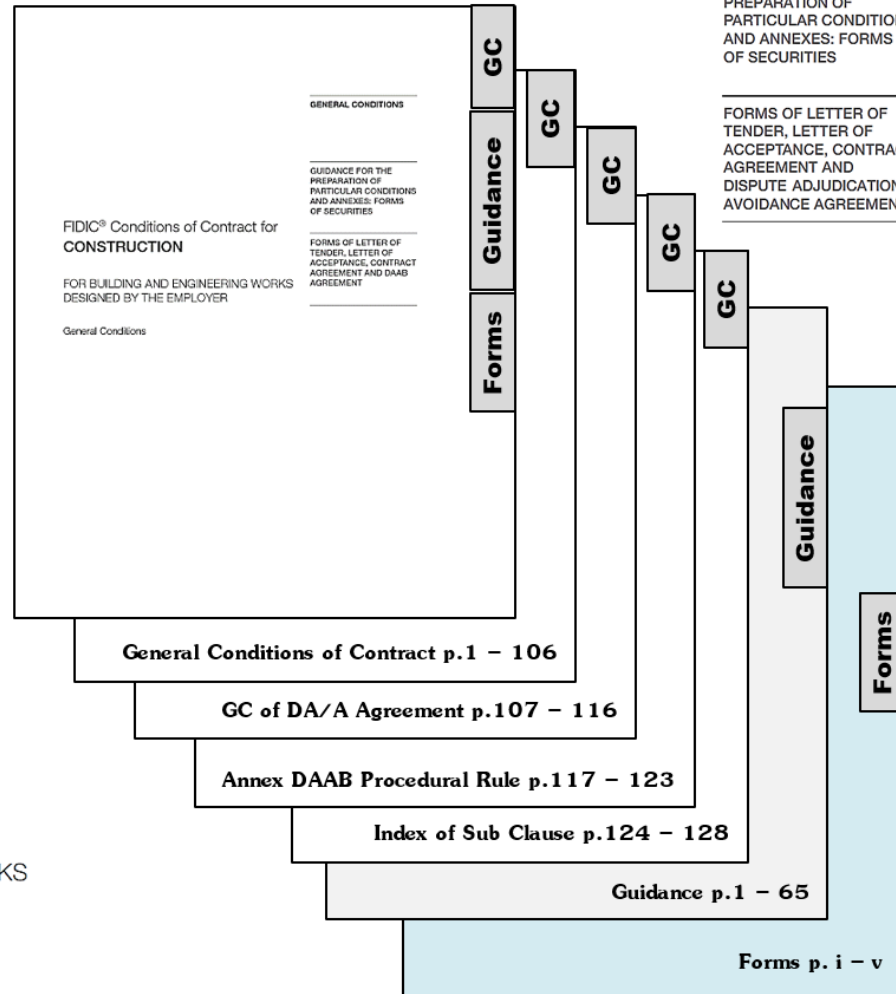

โครงสร้างเอกสาร FIDIC RB 2017

GENERAL CONDITIONS

GUIDANCE FOR THE PREPARATION OF PARTICULAR CONDITIONS AND ANNEXES: FORMS OF SECURITIES

FORMS OF LETTER OF TENDER, LETTER OF ACCEPTANCE, CONTRACT AGREEMENT AND DISPUTE ADJUDICATION/AVOIDANCE AGREEMENT

FIDIC® Conditions of Contract for CONSTRUCTION

FOR BUILDING AND ENGINEERING WORKS DESIGNED BY THE EMPLOYER

General Conditions

10) หัวข้อเงื่อนไขสัญญาทั่วไป (GC) ทั้ง 21 ข้อ

หัวข้อ/บัญญัติเงื่อนไขทั่วไป (General Conditions)

– ทั่วไป (General Provisions)	ข้อ 1
– ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (The Employer/Engineer/Contractor)	ข้อ 2-4
– ผู้รับจ้างช่วง แรงงาน (Subcontracting, Staff and Labour)	ข้อ 5-6
– วัสดุและคุณภาพฝีมือ (Plant, Materials and Workmanship)	ข้อ 7
– การเริ่มงาน ความล่าช้าและการชดเชยงาน	ข้อ 8
– การทดสอบเมื่อแล้วเสร็จ การรับมอบงาน สิ่งบกพร่อง	ข้อ 9-11
– การวัด การเปลี่ยนแปลงงาน/ปรับ ราคาและการจ่ายเงิน	ข้อ 12-14
– การเลิกสัญญา การชดเชยงาน	ข้อ 15-16
– การดูแลเอาใจใส่ เหตุการณ์ที่ยกเว้น ประกันภัย	ข้อ 17-19
– การเรียกร้อง (Claims)	ข้อ 20
– การพิพาท (Disputes) และการอนุญาโตตุลาการ (Arbitration)	ข้อ 21

11) “วิศวกร” THE ENGINEER ในแบบสัญญามาตรฐาน FIDIC

- “วิศวกร” ได้รับการแต่งตั้งโดยผู้ว่าจ้าง และมีอำนาจทั้งหมดที่จำเป็นในการทำหน้าที่
- วิศวกรต้องแจ้ง (Notice) คู่สัญญาการแต่งตั้งบุคคลที่มีอำนาจกระทำการแทนวิศวกร
- วิศวกรต้องเป็นผู้ชำนาญการ และให้ถือว่าทำหน้าที่แทนผู้ว่าจ้าง (Representative)
- วิศวกรจะไม่มีอำนาจในการแก้ไขสัญญา หรือยกเว้นจากเงื่อนไขที่ระบุไว้เป็นอย่างอื่น เพื่อบรรเทาภาระหน้าที่ การระงับ หรือความรับผิดชอบของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง **ภายใต้สัญญาหรือที่เกี่ยวข้องกับสัญญา**
- วิศวกรอาจแต่งตั้งผู้แทนวิศวกรและมอบหมายให้บุคคลทำหน้าที่ (ตามที่มอบหมาย) ตาม Sub-Clause 3.4 [การมอบหมายโดยวิศวกร]

1 1) “วิศวกร” THE ENGINEER ในแบบสัญญามาตรฐาน FIDIC

- วิศวกรอาจออกคำสั่งให้แก่ผู้รับจ้าง (เมื่อใดก็ได้) ซึ่งเป็นไปตามสัญญา ที่ผู้รับจ้างจะต้องรับและปฏิบัติตามคำสั่งจากวิศวกร หรือจากตัวแทนของวิศวกร ภายใต้อสัญญา Sub-Clause 3.4
- หน้าที่ของวิศวกรตาม Sub-Clause 3.7 การให้คำปรึกษาเพื่อให้บรรลุข้อตกลงหรือการสั่งการ/กำหนด (อย่างไร) วิศวกรจะต้องกระทำการอย่างเป็นกลาง และจะไม่ถือว่ากระทำการแทนนายจ้าง
- การทำหน้าที่ของวิศวกรภายใต้อสัญญา ต้องเป็นไปภายในกรอบเวลาที่จำกัด (SC 3.7.3 Time limits) – Charts of Typical Sequences i.e. in Agreement or Determination
- วิศวกรต้องเก็บบันทึกการประชุมผู้บริหารการก่อสร้างแต่ละครั้งและจัดส่งสำเนาบันทึกให้ผู้เข้าร่วมประชุมและนายจ้าง (Sub-Clause 3.8 Meetings)
- ในการประชุมผู้บริหารการก่อสร้างดังกล่าวและในบันทึก ความรับผิดชอบต่อการดำเนินการใด ๆ (any actions to be taken) ที่จะดำเนินการ ต้องให้เป็นไปตาม (ภายใต้อสัญญา

12) การทบทวนเอกสารประกอบสัญญา

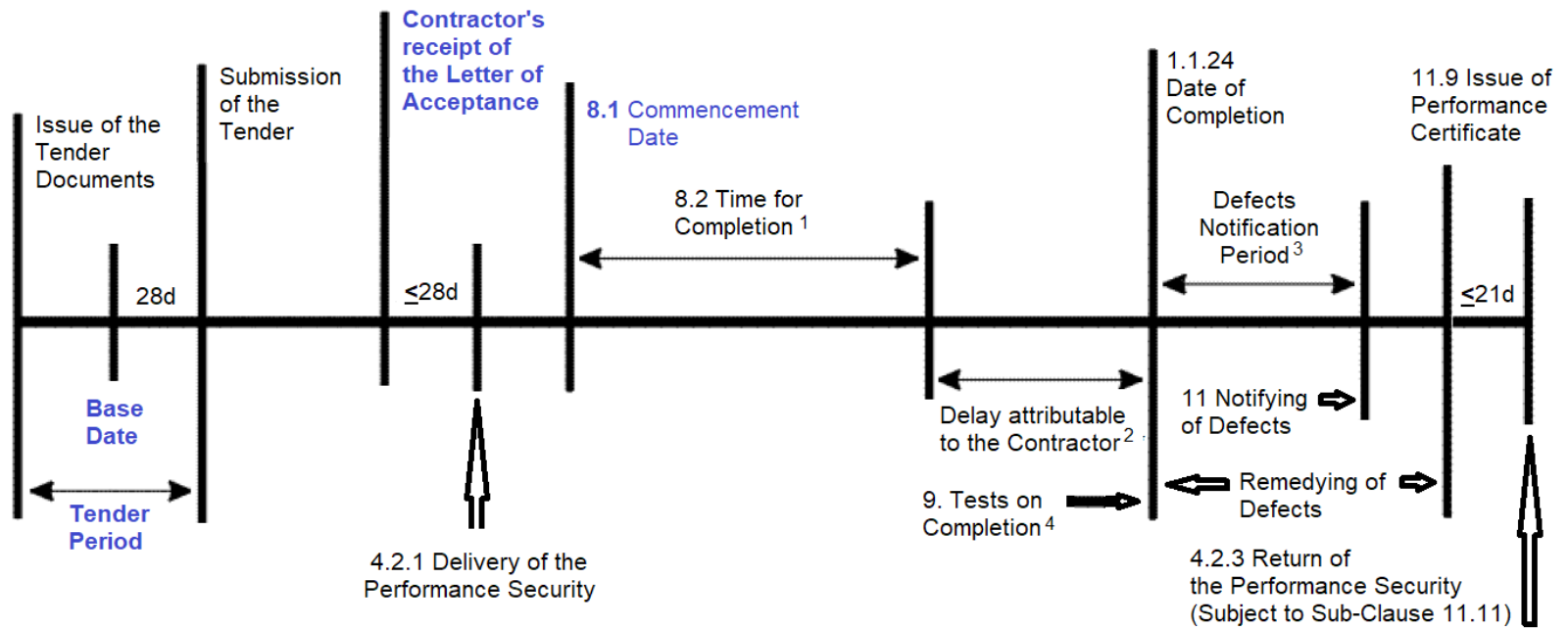
- Reviewing the Contract Award and Securities
- แบบฟอร์มหนังสือดำประกาศการปฏิบัติงาน และหนังสือดำประกาศการรับเงินล่วงหน้า
- แบบข้อตกลงทางการเงิน และ/หรือ บันทึกข้อตกลงการเงินระหว่างสถาบันการเงินกับผู้ว่าจ้าง (ถ้ามี/ที่เกี่ยวข้อง)
- แนวทาง และระเบียบขั้นตอนของสถาบันการเงิน (ถ้ามี/ที่เกี่ยวข้อง)
- ข้อกำหนดทางเทคนิค (Technical Specifications) ความครบถ้วน
- แบบ (Drawings) สำหรับการก่อสร้าง ที่จัดให้มี/มอบให้โยผู้ว่าจ้าง (the Employer)
- บัญชีแสดงปริมาณและราคา (Bill of Quantities)
- วิธีการวัดปริมาณงาน (Method of Measurement)
- และ อื่น ๆ

เป็นหน้าที่ของผู้บริหารสัญญา
หรือ The Engineer ที่ต้อง:

- อ่าน/ศึกษาโดยละเอียด
- มีความเข้าใจอย่างสมบูรณ์
- อ้างอิงกับ “ข้อสัญญา” เสมอ

ลำดับเหตุการณ์ VS. CONTRACT ADMINISTRATION AND PROJECT MANAGEMENT ACC. (FIDIC 2017)

Typical Sequence of Principal Events During Contracts for Construction

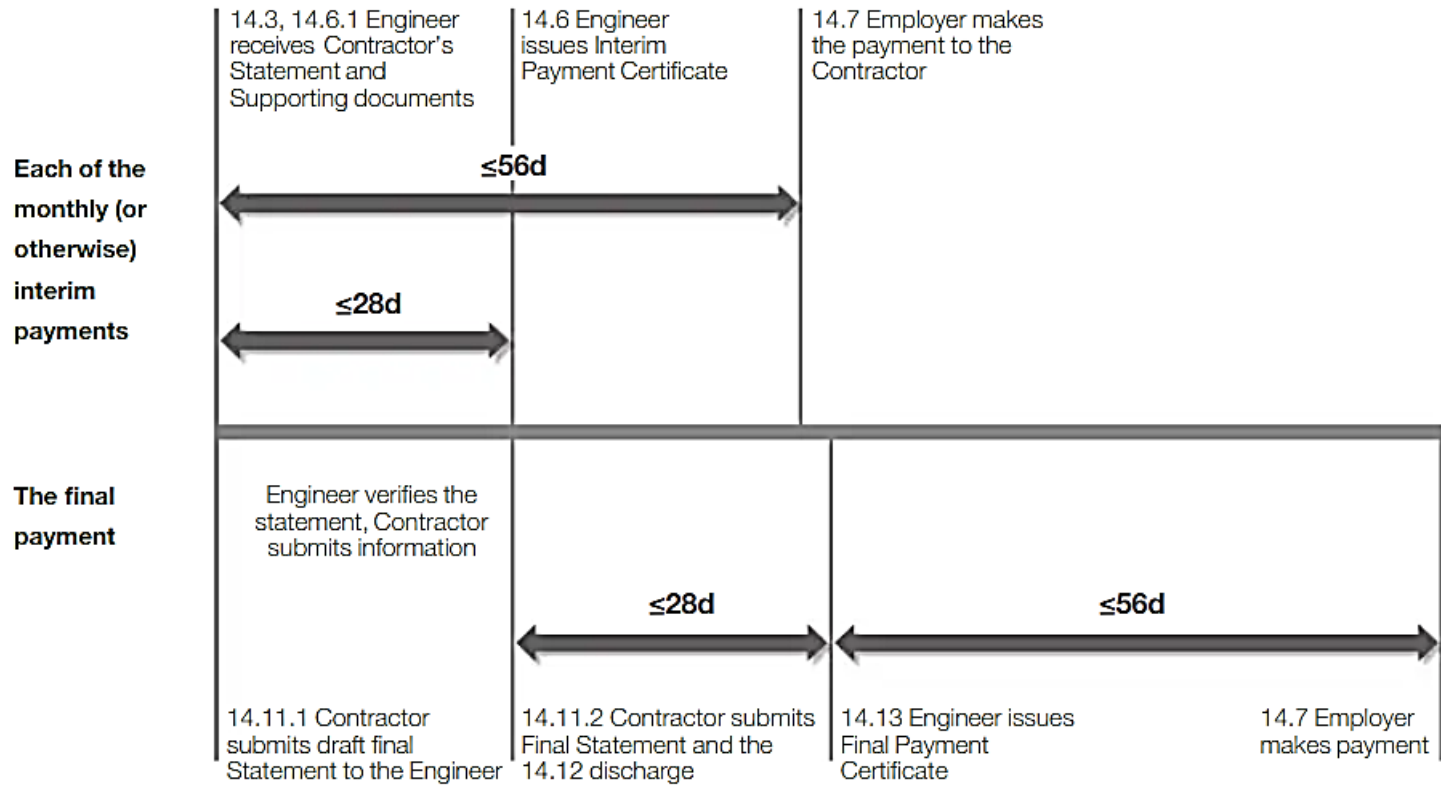

1. The Time for Completion is to be stated (in the Contract Data) as a number of days, to which is added any extensions of time under Sub-Clause 8.5.
2. In order to indicate the sequence of events, the diagram is based upon the example of the Contractor failing to comply with Sub-Clause 8.2.
3. The Defects Notification Period is to be stated (in the Contract Data) as a number of days to which is added any extensions under Sub-Clause 11.3.
4. Depending on the type of Works, Tests after Completion may also be required.

Cr. Adapted from (C) FIDIC 2017

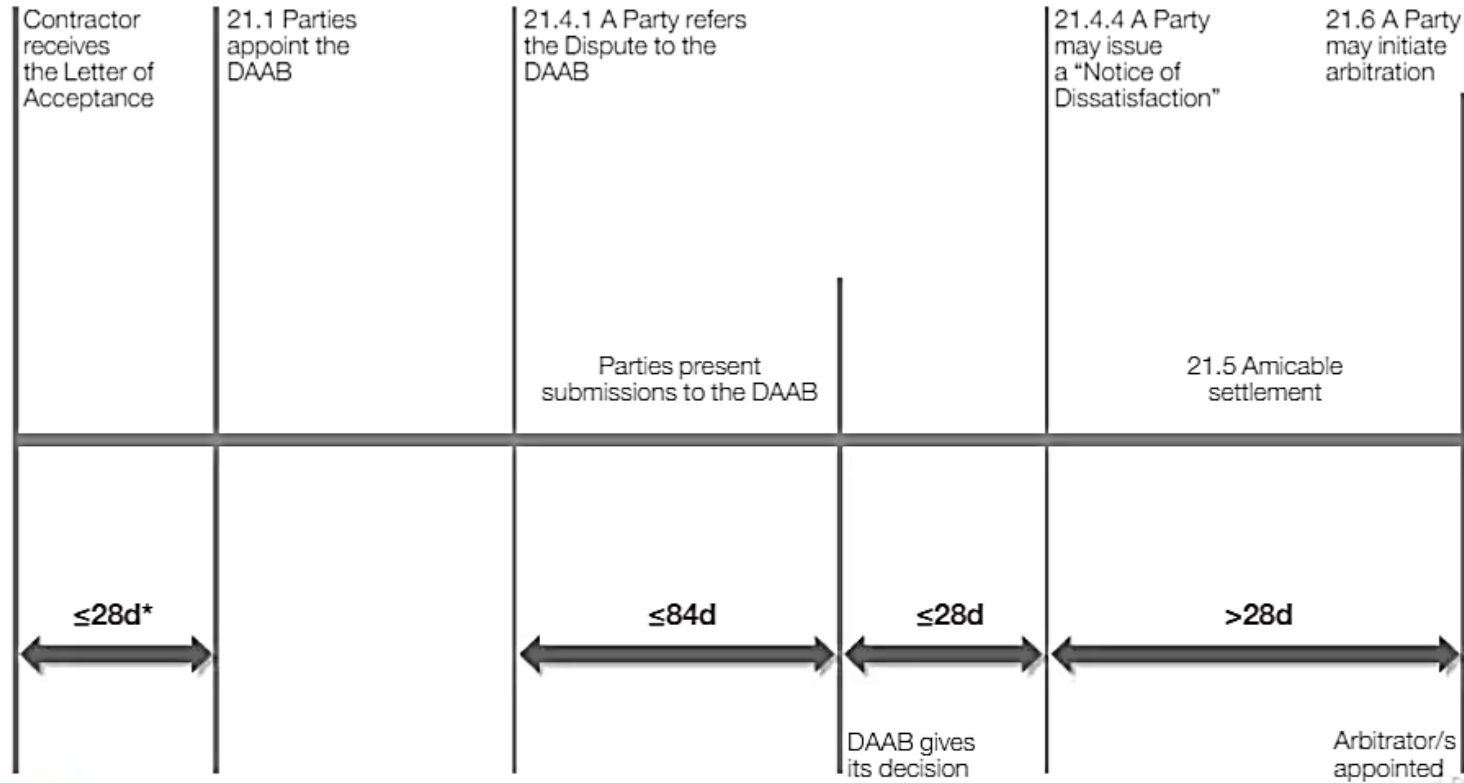

TYPICAL SEQUENCE OF PAYMENT EVENTS ENVISAGED IN CLAUSE 14

TYPICAL SEQUENCE OF DISPUTE EVENTS ENVISAGED IN CLAUSE 21

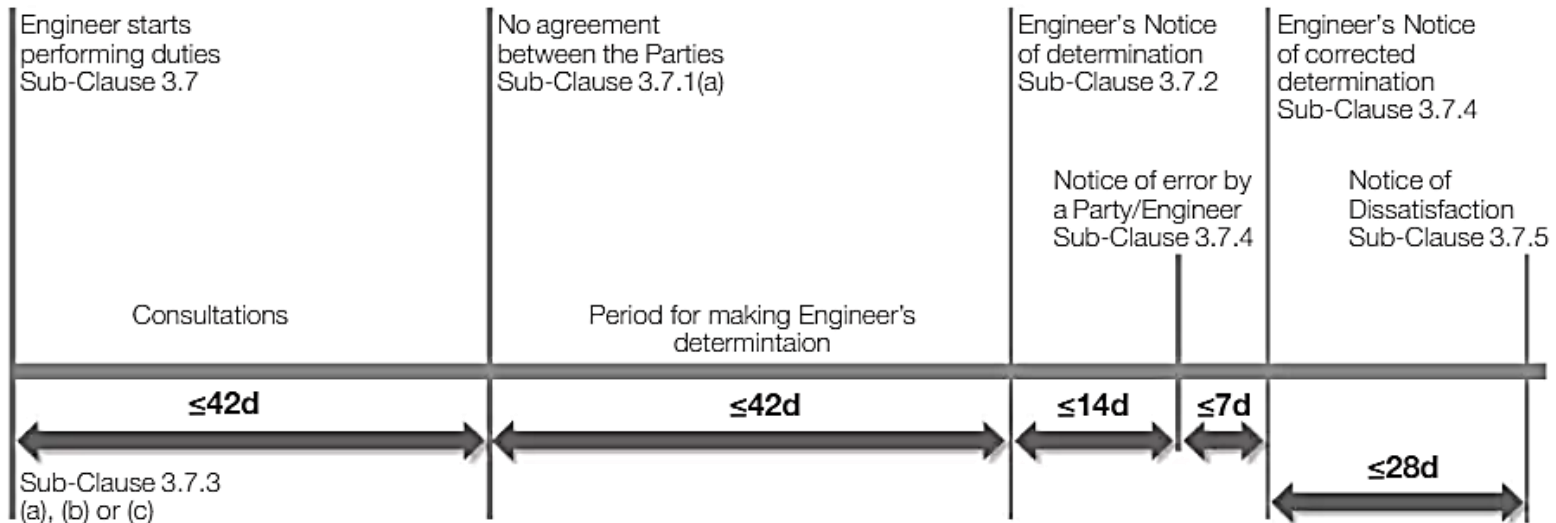

* If not stated otherwise in the Contract Data (Sub-Clause 21.1)

TYPICAL SEQUENCE OF EVENTS IN AGREEMENT OR DETERMINATION UNDER SUB-CLAUSE 3.7

Scenario 3³

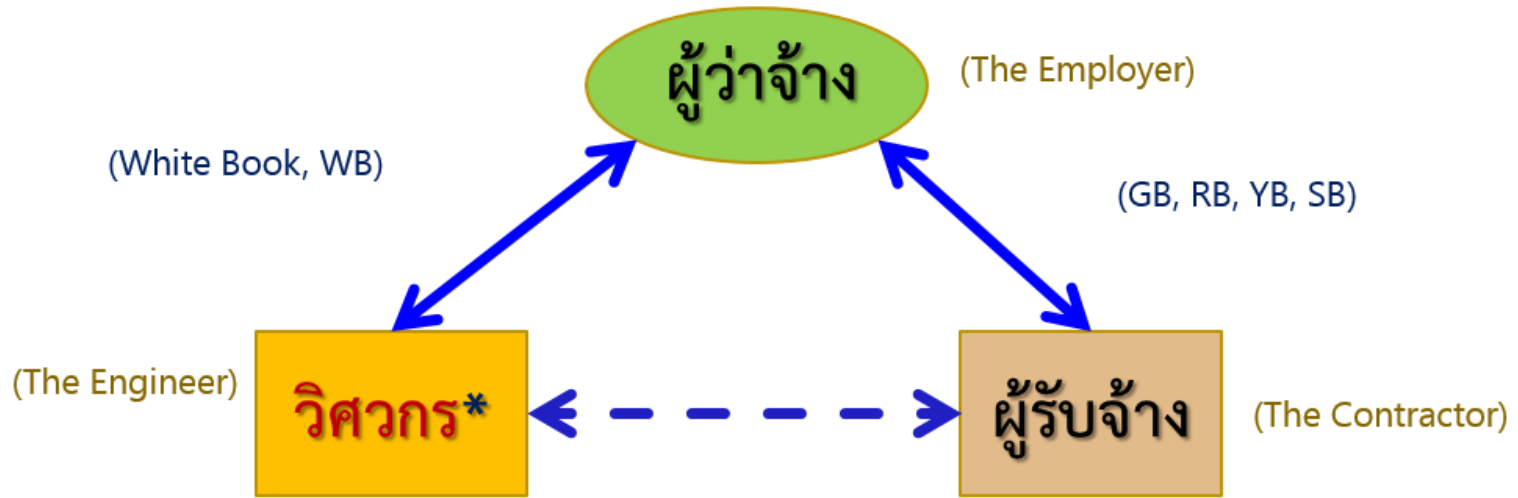
1. Agreement is reached within 42 days, error found in the Engineer's Notice of agreement and corrected.
2. The Parties' early advice that agreement cannot be reached and so Engineer's determination is necessary, no error in Engineer's determination.
3. No agreement within 42 days, Engineer determines within 42 days, error found in the Engineer's determination and corrected.

© FIDIC 2017

14) ผังพันธะทางสัญญา VS. การสื่อสาร/ประสานงาน (TYPICAL CONTRACT LAYOUT)

โครงสร้างความสัมพันธ์ 3 ฝ่าย

* ในเอกสารสัญญาบางประเภท จะใช้คำว่า “ผู้แทนของผู้ว่าจ้าง (the Employer’s Representative)”

ความสัมพันธ์ตามสัญญา - คู่สัญญา

ผู้แทน - การบริหารสัญญา / การประสานงาน / ผู้แทนของผู้ว่าจ้าง

15) ความผิดพลาดที่มักจะพบเกิด (ค่อนข้างบ่อย)

- การคัดเลือก/กำหนดผู้ที่เป็นวิศวกร(หรือที่ปรึกษา)ล่าช้า
(the Contractor มี competent Contract Engineer?)
- การกำหนดแบบสัญญามาตรฐานที่ไม่เหมาะสม/ไม่ถูกต้อง ← กลยุทธ์การพัฒนาและบริหารโครงการให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ? (สำคัญมาก***)
- ขอบเขตงาน/ความรับผิดชอบด้านการออกแบบ (Design) ไม่ครอบคลุมหรือไม่ชัดเจน
- ผู้ว่าจ้างแทรกแซงการกำกับ/ทำงานของวิศวกรหรือผู้รับจ้างมากเกินไป
- การจัดการไม่มีประสิทธิภาพ หรือขาดการตัดสินใจ หรือมีการตัดสินใจล่าช้า
- การตีความเงื่อนไขสัญญา แบบเอาเปรียบ ← มักเกิดจากทัศน(คติ) ต้องได้มากกว่า หรือเสียน้อยกว่า เห็นเป็นการช่วงชิงไหวพริบหรืออาจสนใจคนละเป้าหมาย
- ขาดทัศนคติการทำงานแบบร่วมมือกัน (อาจเห็นว่าเป็นเกมส์? ที่ต้องชิงโอกาส)
- อื่น ๆ

16) นิยาม “คำหรือข้อความ” และการตีความ บัญญัติ 1 GENERAL PROVISIONS

- รวม 88 นิยาม/คำ/ข้อความ/เงื่อนไข (Terms) 1.1.1 ถึง 1.1.88
- Base Date; Claim; Date of Completion; day; Laws; month; No-objection; Notice; Review; Site; Statement; Test after Completion; Tests on Completion; Unforeseeable; Variation; Works; year;
- การตีความ สรรพนามบุคคล;
- คำจำเพาะที่แสดงการตกลง “agree”, “agreed” หรือ “agreement” = in writing
- แบบของบันทึก เช่น “written”, “in writing” = hand-written, type-written” or “printed”
or electronically made → **a permanent record**
- คำที่ส่งผลต่อการกระทำ/พันธะ ได้แก่ “may” vs. “shall”
- รูปแบบการสื่อสาร ส่งถึงใคร (บุคคล) ที่ไหน (สถานที่ส่ง) หรือเจ้าหน้าที่หรือนำเรียนถึง
- ลำดับความสำคัญขององค์ประกอบของสัญญา

17) การยื่น/แจ้ง “NOTICE” AND “OTHER COMMUNICATION”

- Clause 1.3 (GC page 8) Notice and Other Communications
- Notice (การออก การยื่น การส่ง การมอบ) ข้อความ – บันทึก – หนังสือ – เอกสาร, รายงาน ฯลฯ ที่แสดงถึง “รับทราบ” หรือ “ยอมรับ” หรือ “ขัดข้อง/โต้แย้ง หรือ “อนุมัติ / ยินยอม / ตกลง / อนุญาต / รับรอง”
- ส่งถึงใคร (บุคคล) ที่ไหน (สถานที่ส่ง) หรือเจ้าหน้าที่หรือนำเรียนถึง (addressed to)
- รูปแบบการสื่อสาร

18) รูปแบบสัญญาใหม่ตามประเภทของโครงการ

FIDIC Red Book	FIDIC Yellow Book	FIDIC Silver Book)
งานก่อสร้างและงานวิศวกรรม งานโยธา โครงสร้าง เส้นทาง ถนน อาคาร	งานไฟฟ้า และหรืองานเครื่องกล งานโรงงาน รวมถึงงานอาคารและระบบงานวิศวกรรม	กระบวนการผลิต หรือ โรงไฟฟ้า โรงงาน หรือสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน หรือ โครงสร้างระบบสาธารณูปโภค
<u>ออกแบบโดยผู้ว่าจ้าง</u> (ขอบเขต/ความรับผิดชอบ)	ออกแบบโดยผู้รับจ้าง (ขอบเขต/ความรับผิดชอบ)	ผู้รับจ้างรับผิดชอบทั้งหมดในงานออกแบบและดำเนินงานก่อสร้าง
ผู้รับจ้างดำเนินการก่อสร้างโดยการบริหารงานของวิศวกรตามที่ผู้ว่าจ้างมอบหมาย	ผู้รับจ้างดำเนินการก่อสร้างโดยการบริหารงานของวิศวกรตามผู้ว่าจ้างมอบหมาย	ผู้รับจ้างดำเนินการก่อสร้างโดยการบริหารงานของผู้ว่าจ้าง

18) รูปแบบสัญญาใหม่ตามประเภทของโครงการ

FIDIC Red Book	FIDIC Yellow Book	FIDIC Silver Book
<p>ผู้รับจ้างจะดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จตามสัญญาและคำสั่งการของวิศวกร (Engineer's Instruction)</p>	<p>ผู้รับจ้างจะดำเนินการออกแบบและก่อสร้างรวมถึงดำเนินการอื่น ๆ ตามสัญญา ซึ่งปรากฏในข้อเสนอ (Proposal) และความต้องการของ ผู้ว่าจ้าง (Employer's Requirements)</p>	<p>ผู้รับจ้างจะดำเนินการออกแบบและก่อสร้างรวมถึงดำเนินการอื่น ๆ ให้พร้อมที่จะเริ่มปฏิบัติงาน (Operate) ตามสัญญา ซึ่งปรากฏในเอกสารประกวดราคา (Tender) และความต้องการของ ผู้ว่าจ้าง (Employer's Requirements)</p>
<p>การจ่ายเงินงวดและการจ่ายเงินครั้งสุดท้ายจะรับรองโดยวิศวกรด้วยการกำหนดในวิธีการวัดปริมาณงานตามปริมาณงานที่ได้ดำเนินการจริง ด้วยอัตราราคาต่อหน่วยที่ระบุในบัญชีแสดงปริมาณวัสดุและราคา หรือบัญชีงานอื่นตามที่ระบุไว้</p>	<p>การจ่ายเงินงวดและการจ่ายเงินครั้งสุดท้ายจะรับรองโดยวิศวกรตามที่กำหนดไว้ตามบัญชีการจ่ายเงินที่อ้างอิง</p>	<p>การจ่ายเงินงวดและการจ่ายเงินครั้งสุดท้ายจะเป็นไปตามที่กำหนดไว้ตามบัญชีการจ่ายเงินที่อ้างอิง โดยไม่ต้องการการรับรองใด ๆ</p>

ขอบคุณครับ

